

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI USTALEŃ

Działania niezbędne do realizacji,
przyjęte w wyniku zgłoszonych wniosków i odbytej dyskusji, podczas

1. Forum Producentów Kruszyw w Warszawie, w dniu 17 listopada 2009 r.

Stan realizacji na 31 lipca 2010 r.

Obszary wynikające z prowadzenia obecnej i przyszłej działalności przez producentów kruszyw w Polsce.

Obszar 1. Gospodarka złożami

Działanie 1.1

Rzeczywiste działanie w celu skutecznego zwalczania przez organy samorządowe, administrację geologiczną, nadzór górniczy i organy ścigania, wydobycia kopalin bez koncesji, dla podnoszenia bezpieczeństwa powszechnego, racjonalnej gospodarki złożami surowców naturalnych oraz przeciwdziałanie nieuczciwej konkurencji.

Realizacja 1.1.

Wniosek oprócz działalności bieżącej realizowany w Rządowym projekcie nowej ustawy Prawo geologiczne i górnicze, nad którym prowadzone są przedłużające się prace legislacyjne w Sejmie. Jeszcze w maju Ministerstwo Środowiska uznawało, że osiągnięcie celu nastąpi po uchwaleniu ustawy, której wejście w życie jest niezagrażone. Obecnie wiadomo, że zakończyło się procedowanie ustawy w podkomisji sejmowej, ale jej sprawozdanie oczekuje na rozpatrzenie przez połączone komisje sejmowe. Według informacji Sekretariatu Komisji Środowiska nie nastąpi to wcześniej, jak po sejmowych wakacjach tzn. ew. we wrześniu.

W swej zasadniczej części nowe prawo zawiera szereg rozwiązań upraszczających i ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie geologii i górnictwa poprzez uwzględnienie postulatów zgłoszonych przez przemysł wydobywczy. Nowe prawo kładzie duży nacisk na walkę z nielegalną eksploatacją, angażuje do tego nadzór górniczy, administrację geologiczną, służby geologiczne oraz stwarza nowe możliwości dla starostów.

Działanie 1.2

Stały monitoring obszarów Natura 2000 wobec występowania przypadków ustania powodów ich ustanowienia.

Realizacja 1.2.

Po wyznaczeniu obszarów siedliskowych w roku ubiegłym, co stanowiło zakończenie procesu wyznaczania sieci Natura 2000 w Polsce, rozpoczęto działania na rzecz tworzenia planów ochrony (GDOŚ) i planów zadań ochronnych (RDOŚ) dla obszarów Natura 2000. Polski Związek Producentów Kruszyw wystąpił do GDOŚ i wszystkich RDOŚ o ustanowienie swoich reprezentantów w pracach zespołów opracowujących ok. 400 (z ok. 1000), plany zadań ochronnych. Plany te będą wykonywane w latach 2010 – 2013 i określą zasady prowadzenia działalności gospodarczej w obszarach Natura 2000. Ważnym jest przekazywane i prezentowane stwierdzenie, że wyrobiska po zakończeniu wydobywania kopalin mogą być obszarami kompensacji przyrodniczej.

Planowanie ochrony jest jednym z narzędzi monitorowania aktualności obszarów. Należy pamiętać, że w odniesieniu do ustania powodu ustanowienia obszarów, Polska jest zobowiązana do utrzymania stanu walorów przyrodniczych z dnia wstąpienia do UE, pod groźbą podjęcia postępowania przez Trybunałem Europejskim.

Działanie 1.3

Powszechna ochrona złóż surowców naturalnych w Miejscowych i Regionalnych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.

Realizacja 1.3.

To bardzo ważne dla całego przemysłu wydobywczego zadanie, realizowano jedynie w ograniczonym zakresie poprzez zwiększenie roli administracji geologicznej w procesie planowania przestrzennego, co zapisano w projekcie nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Działanie 1.4

Zinwentaryzowanie, a następnie podjęcie się zagospodarowania nieczynnych, porzuconych wyrobisk, przy aktywnym udziale PIG jako wykonującego obowiązki Polskiej Służby Geologicznej.

Realizacja 1.4.

Nie podjęta została inwentaryzacja oraz zabezpieczenie i zagospodarowanie nieczynnych, porzuconych wyrobisk. Mimo zapowiedzi przejmowania przez PIG zadań służby geologicznej nie podjęto działań wynikających z zakresu jej przyszłych obowiązków. Taka postawa potwierdza zasadność uwag do proponowanego rozwiązania i podejmuje koncepcję stworzenia odrębnej Polskiej Służby Geologicznej. Obowiązek inwentaryzacji oraz zabezpieczenia przez służbę geologiczną, wynika z nowego p. 10, którego uchwalenie znacznie się przedłuży.

Działanie 1.5

Uporządkowanie warunków dzierżawy przez Lasy Państwowe, terenów przeznaczonych do wydobywania kopalin, niezbędnych do produkcji kruszyw naturalnych.

Realizacja 1.5.

Realizując oczekiwania w tym zakresie stanowi Zarządzenie nr 77/2009 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, w sprawie wprowadzenia wytycznych kształtowania stawek czynszu na dzierżawę gruntów na potrzeby eksploatacji kopalin. Zarządzenie zawiera załącznik, który określa zależności między miejscową stawką czynszu, a wysokością opłaty eksploatacyjnej dla danej kopaliny.

Działanie 1.6

Ustalenie procedury uwzględniającej kompensację lasów likwidowanych na gruntach prywatnych, jako działania umożliwiającego wydobywanie kopalin.

Realizacja 1.6.

Dotychczasowe działania nie przyniosły podjęcia systemowego rozwiązania.

Obszar 2. Jakość kruszyw

Działanie 2.1.

Uwzględnianie w Warunkach Technicznych i Specyfikacjach struktury asortymentowej kruszyw, jako czynnika zwiększającego ich dostępność oraz obniżającego koszty budowy dróg.

Realizacja 2.1.

Podjęte działania przyniosły uwzględnienie tego oczekiwania. Wobec przedstawionych badań i statystyki rozszerzono zakres granulacji kruszyw stosowanych do warstw wiążących i podbudowy mieszanek mineralno-asfaltowych. Obecnie, prowadzone są działania dotyczące ustalenia minimalnego udziału piasków łamanych w produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych.

Działanie 2.2

Zapewnienie przez Ministerstwo Infrastruktury, wszystkim zainteresowanym, dostępu w formie elektronicznej, do rekomendowanych Wymagań Technicznych oraz specyfikacji istotnych i szczegółowych warunków realizacji budowy dróg publicznych.

Realizacja 2.2.

Uznano celowość elektronicznego dostępu Wymagań Technicznych. Przewidywane jest umieszczanie wymagań na stronie internetowej GDDKiA. Przeszkodą jest jednak istotne

opóźnienie w ustaleniu Warunków Technicznych, jakim mogą odpowiadać drogi publiczne. Może być niezbędnym, podjęcie inicjatywy środowiska producentów kruszyw, działań niezależnych, zmierzających do powstania załączników aplikacyjnych do norm PN – EN dla kruszyw.

Działanie 2.3.

Podjęcie i skuteczne promowanie Wymagań Technicznych i znakowania kruszyw znakiem CE, wśród zamawiających (od gmin do GDDKiA), projektantów, nadzoru, wykonawców oraz producentów kruszyw

Realizacja 2.3.

Podjęmowane działania są nieskuteczne, obecnie również wobec przerwania prac nad warunkami technicznymi oraz nowelizacji WT (Wymagań Technicznych) WT-1 i WT-2 oraz z WT-4 i WT-5, co wynika z nie ustalenia warunków technicznych dla dróg publicznych. Wykonawcy dróg w małym stopniu oczekują znakowania kruszyw znakiem CE. Producenci kruszyw niezależnie od stanowiska odbiorców powinni dla własnego bezpieczeństwa mieć Zakładową Kontrolę Produkcji i znakować swoje wyroby znakiem CE, wobec wymagań podczas rozliczania kontraktów z udziałem środków UE.

Działanie 2.4

Podjęcie nowych form działania, promujących skutecznie producentów kruszyw spełniających standardy europejskie. Dobre kruszywa.

Realizacja 2.4.

Polski Związek Producentów Kruszyw prowadzi działania merytoryczno-organizacyjne zmierzające do rozpoczęcia w listopadzie 2010, „projektu Marka „Dobre Kruszywo”.

Działanie 2.5

Udział z producentami innych materiałów drogowych (asfalt, cement, wapno, stal) w seminariach i konferencjach, w których uczestniczą: zamawiający, projektanci, nadzór i wykonawcy programów budowy dróg publicznych.

Udział w opracowaniu i wdrożeniu sposobu postępowania przy opracowywaniu i zatwierdzaniu dokumentów, takich jak założenia do specyfikacji i same specyfikacje szczegółowe.

Realizacja 2.5.

Prowadzony jest monitoring dokumentów specyfikacji i warunków przetargów pod kątem umieszczenia w nich wobec kruszyw, wyłącznie oczekiwań spełniania warunków własności i wymagań, a nie jak jeszcze ma to miejsce, określania miejsc produkcji kruszyw lub rodzaju kopalni do tego stosowanych.

Działanie 2.6

Podjęcie działań zapewniających monitorowanie oraz cykliczne wprowadzanie niezbędnych zmian, wynikających z doświadczeń zebranych podczas stosowania wymagań technicznych.

Realizacja 2.6.

Kompetentni przedstawiciele producentów kruszyw po złożeniu uwag, uczestniczą w opracowywaniu nowelizacji Dokumentów WT-1 i WT-2. W przypadku dokumentu WT-1, nowe brzmienie uwzględnia doświadczenia wynikające z ich funkcjonowania od września 2008 roku. Oczekujemy również upowszechnienia Wymagań Technicznych WT-4 i WT-5, w których opracowaniu braliśmy udział.

Działanie 2.7

Promowanie i dopuszczanie do stosowania kruszyw lokalnych, na zasadzie wystarczającej jakości, przy jednoczesnym spełnieniu warunków zachowania trwałości budowanych i przebudowywanych dróg publicznych.

Realizacja 2.7.

Stosowanie kruszyw lokalnych wymaga łamania nawyków i złych przyzwyczajeń. Podejmowanie działania wiąże się ściśle z działaniem na rzecz wyłącznego oczekiwania od kruszyw właściwości i wymagań niezbędnych dla przeznaczenia drogi. Bardzo ważnym jest doświadczenie projektantów i wykonawców.

Obszar 3. Transport i logistyka

Działanie 3.1

Ustalenie zasad umożliwiających wywóz kruszyw z miejsc produkcji, po drogach publicznych o ograniczonej nośności.

Realizacja 3.1.

Podejmowane działania pozwoliły rozpowszechnić problem i uzyskać sprzymierzeńców (Państwowa Inspekcja Transportu Drogowego i organizacje przewoźników). Nie uzyskano jednak, mimo podjęcia tematu przez Sejmową Komisję Infrastruktury, przełożenia na projekt prawny, rozwiązania tego problemu. Wywóz kruszyw po drogach publicznych o ograniczonej nośności oraz dowóz ich w miejsce wbudowania z takim samym ograniczeniem jest znany i przyjmowany do wiadomości, ale nie rozwiązany systemowo.

Działanie 3.2

Spowodowanie powstania systemu finansowania przebudowy i naprawy dróg lokalnych (gminnych i powiatowych), w celu usunięcia skutków ich uszkodzeń, podczas wywozu

kruszyw z miejsc produkcji oraz przewozów, w rejonie prowadzenia budowanych autostrad i dróg ekspresowych.

Realizacja 3.2.

Problem ten jest naturalnie związany z poprzednio przedstawionym, ale według stanowiska Ministra Infrastruktury do czasu zakończenia programu budowy dróg krajowych (1410 km) nie będzie podejmowany. Nie uzyskano tego w warunkach dotychczas podpisanych kontraktach.

Działanie 3.3

Wobec konieczności ustalenia dla materiałów sypkich, innych niż dla pozostałych towarów, wymogów transportu i ich zabezpieczenia, doprowadzenie do zdefiniowania materiału sypkiego z wszystkimi wynikającymi z tego tytułu konsekwencjami w aktach prawnych.

Realizacja 3.3.

Problem został przedstawiony wspólnie przez przewoźników, producentów kruszyw. Pozytywne zaopiniowany przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego nie uzyskał jednak zrozumienia w Ministerstwie Infrastruktury. Konieczne jest jego ponowne podjęcie w Sejmowej Komisji Infrastruktury, podczas procedowania w Sejmie.

Działanie 3.4

Ustalenie jednoznacznej interpretacji wpływania lub godzenia się przez załadowcę na powstanie naruszenia obowiązków, lub warunków przewozu drogowego, w postaci przekroczenia dopuszczalnych nacisków osi na drogę.

Działanie 3.5

Kierowanie się zasadą, że załadowca kruszyw nie jest, co potwierdzają wyroki sądów, organem kontrolnym i ma ograniczony wpływ na przewoźnika, w zakresie wykonywania przewozów.

Realizacja 3.4 i 3.5

W obu przypadkach brak jednoznacznego zapisu prawnego, co skutkuje dowolną interpretacją Inspektorów Transportu Drogowego, mimo przekazanego stanowiska Generalnego Inspektora Transportu Drogowego o uznaniu nieznacznych przekroczeń, jako niezawinionych oraz egzekwowaniu jako podstawowego warunku ładunku całkowitego, różnym orzecznictwem w przypadkach skierowania sprawy na drogę sądową.

W obu przypadkach, nie rozwiązanie problemu wynika z braku woli wykazywanej przez Ministerstwo Infrastruktury.

Działanie 3.6

Współdziałanie na rzecz organizacji przewozu kruszyw transportem kolejowym, w tym, szczególnie z regionu dolnośląskiego oraz podjęcie skutecznych działań bieżących,

związanych z ułatwieniami dla transportu kruszyw w okresie realizacji programu drogowego Euro 2012.

Realizacja 3.6.

Podejmowane działania lokalne w ramach województwa dolnośląskiego, poprzez opracowanie dotyczące analizy możliwości wywozowych.

Pomimo możliwości uzyskania przez wykonawców zaliczek na materiały (kruszywa), niezbędne do budowy, wykonawcy nie podejmują działań w tym zakresie, a mogliby w ten sposób wyeliminować jedną z przeszkód, jaką jest często brak możliwości bieżących płatności za przewozy.

Obszar 4. Prawo (ustawy, rozporządzenia, zarządzenia)

Działanie 4.1

Niezwłoczne ustalenie zasad, na których będzie możliwa kontynuacja, bądź podejmowanie wydobywania kopalni, w obszarach Natura 2000 i ich sąsiedztwie.

Realizacja 4.1.

Zasady kontynuacji bądź podejmowania wydobywania kopalni, podjęte zostaną w planach ochronnych (GDOŚ), lub planach zadań ochronnych (RDOŚ), obszarów Natura 2000, z których pierwszy pakiet (ok. 400), z udziałem zainteresowanych przedsiębiorców realizowany będzie w latach 2010 do 2013. RDOŚ opracowuje wykazy obszarów i harmonogramy realizacji planów zadań ochronnych z obowiązkiem ich sporządzania przy udziale zainteresowanych, prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność gospodarczą, w tym wydobywanie kopalni.

Działanie 4.2

Niezwłoczne zgromadzenie w jednym opracowaniu wszystkich zapisów prawnych, a docelowo podjęcie prac nad projektem ustawy o ochronie złóż surowców mineralnych, jako nieodnawialnego, niezbędnego dla rozwoju Polski, dobra narodowego.

Realizacja 4.2.

W wyniku wystąpienia z tym oczekiwaniem do Ministra Środowiska, otrzymano następujące stanowisko:

Nie ma potrzeby opracowania docelowo jednego aktu prawnego (ustawa), o ochronie złóż, jako dobra narodowego. Uważa się geologię i górnictwo za dziedziny interdyscyplinarne, korzystające z przepisów regulujących inne dziedziny, takie jak: planowanie i gospodarowanie przestrzenne, prawo wodne, ochrona przyrody, gospodarowanie nieruchomościami, ochrona gruntów rolnych i leśnych, swoboda działalności gospodarczej, postępowanie w sprawie oddziaływania na środowisko i inne...

Takie stanowisko stawia przemysł wydobywczy w roli petenta skazanego na rolę służebną, a nie partnerską. Przykładem jest np. że za odrolnienie gruntów należy płacić, a za budowę złóż, nie? Chronione są lasy „choć w 100 lat odrosną”, a nie chronione nieodnawialne złoża kopalin?

Działanie 4.3

Niezwłoczne ustalenie pozostawania po 2012 roku, mas ziemnych i skalnych (w tym nadkładu) , według obecnie obowiązującego stanu prawnego.

Realizacja 4.3.

Stanowisko Ministerstwa Środowiska wyklucza wydłużenie obowiązujących zasad, dotyczących postępowania z masami ziemnymi i skalnymi poza rokiem 2012, wobec niezgodności takiego działania z dyrektywą 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dn. 15 marca 2006, w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego.

Działanie 4.4

Podjęcie działań nad opracowaniem stanowiska wobec projektów rozporządzeń, wynikających z przewidywanego uchwalenia nowego prawa geologicznego i górniczego.

Realizacja 4.4.

Wobec przerwania prac nad nowym p gig znamy projekty wynikających z niego rozporządzeń, ale nie są i nie mogą być prowadzone wobec nich konsultacje społeczne.

Obszar 5. Bezpieczeństwo w pracy

Działanie 5.1

Dobre praktyki, dotyczące bezpieczeństwa w pracy. Działania na rzecz rozpowszechniania ich w środowisku producentów kruszyw, w tym również przez nadzór górniczny.

Realizacja 5.1

Dobre praktyki dotyczące bezpieczeństwa pracy realizowane są w sposób niezorganizowany, w miarę zainteresowania i potrzeb wykazywanych przez organizatorów konferencji i sympozjów oraz wydawców literatury branżowej, Polski Związek Producentów Kruszyw podjął się upowszechniania dobrych praktyk w ramach organizowanych warsztatów tematycznych dla swoich członków.

Zwrot w tych działaniach może nastąpić podczas realizacji strategii WUG, który jako jeden ze swoich celów przyjął zasadę „kontrolować i doradzać”. Ta druga część zadania ma być realizowana głównie poprzez promowanie w branży dobrych praktyk.

Działanie 5.2

Promowanie wykonywania robót przez wyspecjalizowane podmioty zewnętrzne, jako sprawdzonej metody bezpiecznego prowadzenia działalności przez małych i średnich producentów kruszyw.

Realizacja 5.2.

Brak systematycznego działania. Jest ono realizowane okazjonalnie, w przekazie bezpośrednim między producentami kruszyw.

Skuteczność podnosi dobry przykład i bezpośrednią rekomendację tych którzy potwierdzają korzyści wynikające ze stosowania działań...

Działanie 5.3

Organizowanie szkoleń i seminariów, z udziałem wiodących producentów, którzy wdrażają szczególnie efektywne, nowe metody bezpieczeństwa w pracy.

Realizacja 5.3.

Polski Związek Producentów Kruszyw organizuje dla swoich członków warsztaty tematyczne, podczas których wiodący producenci kruszyw prezentują swoje osiągnięcia.

Działanie 5.4

Upowszechnianie informacji, związanych z radykalnym wzrostem bezpieczeństwa w pracy, poprzez stosowanie nowych technologii i nowy sposób organizacji robót wiertniczo-strzałowych.

Realizacja 5.4.

Problem został zaprezentowany, a następnie upowszechniony przez Komisję Bezpieczeństwa w Górnictwie, przy Wyższym Urzędzie Górniczym. Komisja skupia reprezentatywnych przedstawicieli całego polskiego przemysłu wydobywczego.

Komisja doceniła istotne zmiany w górnictwie odkrywkowym w zakresie robót wiertniczo-strzałowych, stwierdzając możliwość aplikacji wyników w pozostałym przemyśle wydobywczym.

Działanie 5.5

Podjęcie działań informacyjno – profilaktycznych, związanych z projektowaną dyrektywą unijną o krzemionce krystalicznej.

Realizacja 5.5

Nie podjęte zostały działania systemowe. Problem jest monitorowany przez jedno ze Stowarzyszeń w ramach Forum Przemysłu Wydobywczego przy Pracodawcach RP.

Firmy indywidualnie wydały informacje w tym zakresie do użytku wewnętrznego. Prowadzone są działania w celu zgody na ich rozpowszechnienia w branży.

Obszar 6. Technika i Technologia

Działanie 6.1

Odstąpienie od szczegółowego określania maszyn i urządzeń w dokumentacji ruchu zakładu górniczego, na rzecz opisów ogólnych, w stopniu wystarczającym do ich identyfikacji. Wynika to z bardzo częstego stosowania przy produkcji kruszyw, powszechnie dostępnych maszyn budowlanych.

Realizacja 6.1.

Departament Energomechaniczny WUG przygotował i rozpowszechnił wśród Okręgowych Urzędów Górniczych opis ograniczonego zakresu identyfikacji maszyn i urządzeń w dokumentacji ruchu zakładów górniczych. Należy stwierdzić, że w licznych przypadkach przedsiębiorcy sami, bez ingerencji nadzoru, zbyt szczegółowo identyfikują stosowane maszyny i urządzenia i tym samym dokonują samoograniczenia.

Działanie 6.2

Upowszechnianie informacji o firmach wyróżniających się właściwym wykonywaniem obowiązków serwisowania dostarczonych maszyn i urządzeń.

Realizacja 6.2.

Brak rozwiązania systemowego. Realizacja okazjonalna w przekazie bezpośrednim między producentami kruszyw.

Działanie 6.3

Organizacja wyjazdów na targi i prezentacji, w celu bieżącego uzupełniania informacji o zmianach stosowanych technologii oraz maszyn i urządzeń.

Realizacja 6.3.

Małe zainteresowanie organizowanymi wspólnymi wyjazdami.

Wyjazdy są inspirowane albo potrzebami własnymi producentów kruszyw (wyjazdy indywidualne), albo zaproszeniami dostawców maszyn i urządzeń (wtedy organizowane przez tych ostatnich).

Działanie 6.4

Działanie na rzecz stworzenia w Muzeum Drogownictwa w Szczucinie, ekspozycji związanej z wydobyciem kopalin i produkcją kruszyw.

Realizacja 6.4.

Ograniczony udział w realizacji bieżących zadań Muzeum Drogownictwa w Szczucinie.

W przygotowaniu ustalenie zakresu i harmonogramu realizacji działania.

Opracowanie: PZPK i IMBiGS – wykorzystane wyłącznie za zgodą PZPK, z podaniem źródła